

Oponentský posudek na bakalářskou práci Viktorie Pikovské „Naznačenie umeleckého trhu v kontexte on-line obchodovania v ére globalizácie“

Autorka si klade za cíl zasadit problematiku on-line obchodu s uměním do kontextu starších praktik a principů v této oblasti a zjistit shody či rozdíly konceptů uměleckého trhu z hlediska historie i odvětví. V bakalářské práci je reflektován základní problém proměňujících se konceptů trhu s uměním: tedy nejasné určení fenoménu, s nímž se obchoduje. Pojetí artefaktu se různí historicky i funkčně. Vzhledem k důrazu na tradiční roli arbitra („dveřníka“) předpokládám, že se autorka nejvíce přiklání k tzv. institucionální teorii umění, navazující např. na Wittgensteinovy úvahy o arbitrárnosti smyslu značení. V tomto směru se shoduje s pojetím díla jakožto jakési legendy, fetiše, relikvie apod., kdy se cena odvíjí od šíření této „aury“. Nicméně třeba funkcionální teorie umění pojmají artefakt jako fenomén, který má i jistou esenci a neformuje se pouze institucionálním kontextem. I tradiční aukční domy využívají mísení: nejdražší položky představuje prodej „legend“, kolem nichž je jako obal rozprostřeno umění definované subjektivnějšími estetickými funkcemi (např. dílo méně „slavného“ autora si kupec pořizuje třeba proto, že se mu „líbí“) a součástí tohoto mixu tvoří též umělecké řemeslo apod. (třeba porcelánový šálek může vzbuzovat zájem z jakéhosi sentimentalismu). Historické posuny trhu s uměním, jak je autorka načrtává, ukazují, že institucionální vymezení artefaktu existovalo zárodečně i dříve, ale hypertrofovalo v oblasti obchodu až ve třetí třetině 20. století. Tyto historické proměny mohla autorka zpracovat dost odlišným způsobem. Asi by se daly vynechat otázky, které s trhem vlastně vůbec nesouvisí a naopak by bylo vhodné rozvést historické zmínky demonstrující otázky trhu s uměním velmi názorně – jako situaci v Holandsku v 17. století apod. Projekt „Victory Art“, který autorka vytvořila jako platformu pro komunikaci východoevropského umění se západním trhem, považuji za velmi zdařilý a názorně demonstrující její úvahy o rolích a principech on-line obchodu s uměním. Bohužel se však v autorčině práci nachází takové množství nejen historických nepřesností, provizorních tvrzení a teoretických zjednodušení, že nemohu její projekt zohlednit natolik, abych bakalářskou práci hodnotil příliš pozitivně. Proto práci sice doporučuji k přijetí, ale navrhuji její hodnocení známkou tři.

Václav Hájek